

Overraskende høj reduktion af metan med nyt nitratprodukt

Foreløbige resultater fra to bedrifter viser, at produktet SilvAir reducerer metanudledningen fra danske køer med 20-25 pct.

Afprøvninger på to bedrifter med nitratproduktet SilvAir har givet brugbare erfaringer og bemærkelsesværdige høje reduktioner af metanudledningen. Tidligere forsøg har vist, at SilvAir giver en reduktion på 10-20 pct, mens de netop afsluttede afprøvninger på Gl. Ingstrup i Nordvestjylland og Lykkesholm på Fyn viser en reduktion på 20-25 pct.

Det er første gang, SilvAir afprøves i fuld skala i malkekvægsbesætninger i Danmark.

"Reduktionen er overraskende høj, og vi skal nu dykke endnu mere ned i tallene og gerne afprøve SilvAir i flere besætninger over længere tid blandt andet for at finde forklaringen på, hvorfor metanreduktionen er højere end forventet. Men glædeligt er det, at reduktionen er betydelig, når vi tester i praksis," siger chefkonsulent Nicolaj Ingemann Nielsen fra SEGES Innovation.

Påvirkning af mælkeydelse og foderoptag

SilvAir indeholder stoffet nitrat og virker ved at 'stjæle' brinten fra de metanproducerende organismer i køens vom. Køerne skal have cirka 300 gram SilvAir per dag, hvilket vil sige godt 100 kg i foderblanderen hver dag på Gl. Ingstrup med 420 sortbrogede malkekøer. Samtidig kræver brugen af SilvAir en justering af fodersammensætningen for at undgå en overforsyning med råprotein.

"Resultaterne tyder på, at SilvAir hverken har en negativ eller positiv påvirkning på foderoptagelse og mælkeydelse. Der ser det ud til, at køerne performer nogenlunde, som de plejer," siger Nicolaj Ingemann Nielsen, der er projektleder på afprøvnin-gerne med SilvAir og desuden har arbejdet med tests af Bovaer i danske besætninger.

"SilvAir, Bovaer og andre metanreducerende fodermidler eller -additiver er afgørende at afprøve

i dansk praksis, så vi har så mange gennemtestede redskaber som muligt i værktøjskassen, når klimapåvirkningen skal mindskes. Og formålet er jo også at sikre os, at det ikke har negative konsekvenser for køerne og produktionen, hverken på kort eller lang sigt."

SilvAir er et godkendt fodermiddel og kan anvendes af alle konventionelle mælkeproducenter.

Afprøvninger og dataindsamling er foretaget i et samarbejde mellem forsøgsværter, fodringsrådgivere og SEGES Innovation, men også Arla og Aarhus Universitet er involveret, da de skal analysere mælkeprøver, som er udtaget undervejs i afprøvningen. Parterne fortsætter arbejdet med at dokumentere klimagevinster samt finde frem til de optimale arbejdsgange for mælkeproducenter i praksis.

VIL DU VIDE MERE: NICOLAJ INGEMANN NIELSEN, NCN@SEGES.DK

Nicolaj Ingemann Nielsen fra SEGES Innovation og mælkeproducent Jesper Sørensen inspicerer produktet SilvAir, som køerne er blevet fodret med på Gl. Ingstrup

KvægNYT
NR. 7 10. MAJ 2024

Landbrug & Fødevarer Kvæg:

Spændende nye muligheder for metanreduktion – både fagligt og politisk

Det er spændende og glædeligt at læse om de nye, gode resultater for det metanreducerende fodermiddel SilvAir.

Særligt fordi, det ikke kun er os i kvægerhvervet, der ser frem til de nye muligheder. Parterne i Den grønne trepart, der arbejder på at få Danmark i mål med den grønne omstilling, har også fokus skarpt rettet mod de mulige klimareduktioner i landbruget.

Og i Grøn Fond, som regeringen dannede i 2022

til at understøtte den grønne omstilling, er der nu reserveret midler til at støtte brugen af metanreducerende foder allerede fra næste år og frem mod 2030. Den endelige ordning skal være en del af en samlet klimaplan for landbruget.

Præcist som vi havde forventet, er der altså fart på – både fagligt og politisk – for at finde løsninger, der reducerer udledningen af metan. Det bestyrker mig i at rette blikket fremad og glæde mig over de nye døre, der åbner sig for dansk kvægbrug.

Sektordirektør
Ida Storm,
Landbrug &
Fødevarer Kvæg

Åbner sin stald for afprøvninger:

Vi er nysgerrige på køernes udledning

I det sidste år har Jesper Sørensen og hans bror fodret deres køer med både Bovaer og SilvAir, mens en metanmåler i stalden har undersøgt køernes udledning.

De 420 sortbrogede malkekøer på Gl. Ingstrup hos Jesper og Thomas Sørensen har været en afgørende del af udviklingen af klimavirkemidler til dansk kvægproduktion. De er nemlig blevet fodret med først foderadditivet Bovaer og senest foderstoffet SilvAir.

Jesper Sørensen har stået i spidsen for at lade køerne indgå i afprøvningerne.

"Vores samfund forlanger, at vi skal til at gøre noget ved metanutskillelsen, så derfor var vi egentlig ret hurtige til at sige 'ja' til disse afprøvninger. Det er spændende, og vi kan være med til at gøre en forskel," siger Jesper Sørensen.

Det nemmeste ville jo være at lade andre bedrifter lægge køer til afprøvningerne?

"Ja, det er rigtigt nok. Men vi er nysgerrige på køernes udledning og vil gerne være med til at give ny viden, og så har vi jo også fundet

Bovaer

Det aktive stof i Bovaer er 3-NOP, der hæmmer et enzym i de metanproducerende mikroorganismer. Bovaer tilføres mineralblandingen direkte på foderstoffet.

” Jesper Sørensen om at prøve Bovaer:

"Hverken os eller køerne havde opdaget, at der var Bovaer i mineralblandingen, hvis ikke vi havde fået det at vide. Det var uproblematisk at fodre med, og vi mærkede ikke noget negativt hos køerne."

Bluetongue truer igen – ligner situationen fra 2007

Hold godt øje med symptomer på bluetongue, og kontakt straks dyrlægen, hvis I observerer noget.

Sidste år var der mere end 5.000 tilfælde af bluetongue i Holland, og hollænderne forventer, at det bliver værre i år. Det betyder, at inficerede mitter vil sprede sig til landene omkring, og sandsynligvis også til Danmark.

Derfor forudser dyrlæge Erik Rattenborg, SEGES Innovation, at der er stor risiko for udbrud af bluetongue i danske fåre- og kvægbesætninger.

"Sandsynligheden for et udbrud af bluetongue er højst i august-september, men det kan også komme tidligere," lyder det fra Erik Rattenborg.

Alvorligt syge dyr

Bluetongue er sjældent dødelig for kvæg. Men mælkeydelsen falder, og køerne er ofte syge i længere tid.

"I Holland har smittede besætninger mistet op til et kg mælk/ko/dag i et par måneder," fortæller Erik Rattenborg.

Hvis vi får et udbrud af bluetongue i Danmark, vil Danmark miste sin status som bluetongue-fri, og vi må også forvente, at eksporten af lev kvæg til både EU og tredjelande vil blive påvirket i omfattende grad.

Erik Rattenborg håber dog, at eksporten af tyrekalve til EU måske kan fortsætte under visse betingelser. Han påpeger derudover, at bluetongue skal tages yderst alvorligt af hensyn til øvrige drøvtyggere, da fårebesætninger ofte rammes langt hårdere end kvægbesætninger.

Vaccine kan muligvis hjælpe allerede i år

Der er først nu ved at blive udviklet en vaccine mod bluetongue type 3, som er den variant, der florerer i Midt- og Nordeuropa.

"Hvorvidt den kan nå at blive færdigafprøvet, godkendt og sat i produktion er et godt spørgsmål. Vaccinen er hollandsk, og i første omgang skal den anvendes i Holland, men hvis en tilstrækkelig stor andel af bestanden af får og kvæg dernede bliver vaccineret, kan det være, vi slipper billigere her i Danmark end først frygtet," vurderer Erik Rattenborg. Også en anden vaccineproducent er i gang med processen, så måske kan generel vaccination blive en mulighed tidligere end forventet.

Reelt set er der ikke meget at stille op imod bluetongue uden en vaccine. Det gælder om at beskytte dyrene mod mittern, der overfører

Fakta om bluetongue:

- Virussygdom
- Smitter alle drøvtyggere
- Overføres via mitter (flyvende insekter)
- 24 forskellige typer, giver alle de samme symptomer.

Erik Rattenborg, dyrlæge
SEGES Innovation

ud af præcis, hvor meget eller lidt vores køer udleder – både når de har fået SilvAir og Bovaer, og når vi har gjort, som vi plejer,” svarer den nordjyske mælkeproducent.

Afprøvningen og dataindsamlingen er foretaget i et samarbejde mellem Gl. Ingstrup, fodringsrådgiver og SEGES Innovation, men også Arla og Aarhus Universitet er involveret, da de skal analysere mælkeprøver, som er udtaget undervejs i afprøvningen. Der skal flere beregninger og mere langvarige tests til for at kunne fastslå en sammenlignelig pris per reduceret ton CO2 for Bovaer, SilvAir og mulige andre produkter som Stof X og rødalger.

SilvAir

I SilvAir er det aktive stof nitrat, der 'stjæler' brinten fra de metanproducerende mikroorganismer. SilvAir leveres i big bags og tilføres fuldfoderet sammen med andre tørvarer, såsom mineraler, kridt, fedt og bicarbonat.

Jesper Sørensen om at prøve SilvAir:

”Det praktiske er gået rigtig fint, og SilvAir er nemt at blande i foderet. Foderplanen skal tilpasses, så vi rammer de rigtige niveauer af protein. I starten, da vi fodrede med SilvAir, havde køerne forskellige udfordringer med blandt andet med tynd afføring. Om det skyldes SilvAir kan vi hverken be- eller afkræfte.”

sygdommen, men det er svært i store moderne malkekvægsbesætninger. ”Hvis man har enkelte meget værdifulde avlsdyr, kan man forsøge at smøre dem med et pour-on middel. Men det er ikke realistisk at behandle en hel besætning effektivt på den måde,” siger Erik Rattenborg.

Stop import af dyr

Enhver import af levende dyr og ikke godkendt genetik sydfra bør stoppe, og Erik Rattenborg opfordrer til fokus på smittebeskyttelse, herunder at reglerne for vask og desinfektion af køretøjer følges nøje, hvis man har været i udlandet.

”Mitterne kan sidde i snavs, så man skal også sikre sig, at man ikke bringer mitter med hjem,” opfordrer han.

Fødevarestyrelsen, SEGES Innovation, Københavns Universitet, Statens Serum Institut og Landbrug & Fødevarer samarbejder om overvågning og bekæmpelse af bluetongue.

VIL DU VIDE MERE: ERIK RATTENBORG, ERA@SEGES.DK

Læs mere på Fødevarestyrelsens temaside om bluetongue

Symptomer på bluetongue

Bluetongue er en anmeldepligtig sygdom. Kontakt derfor straks den praktiserende dyrlæge, hvis I observerer ét eller flere af nedenstående symptomer:

- Feber
- Øjenbetændelse
- Flåd fra øjne, næse og mund
- Sår i mund og næse-region
- Halthed
- Yversår
- Hævelser i hovedet
- Blå tunge – heraf navnet. Dette ses dog mest hos får.

Symptomerne på bluetongue er mange, så vær meget opmærksom på forandringer hos dyrene.

Foto: Melle Holwerda

Ny bestyrelsen for Landbrug & Fødevarer kvæg er valgt

Ved det første møde i Kvægpolitisk Forum 7. maj blev der blandt ni opstillede kandidater valgt de seks medlemmer til Landbrug & Fødevarer Kvægs bestyrelse, der repræsenterer de lokale foreninger.

Valgt blev: Anders Lyngø Kjær (Familielandbruget Vestjylland), Anette Klausen (Familielandbruget Midtjylland), Carsten Hedegaard (L&F Centrovce), Christian Lund (Spiras), Jacob Spangsborg (Vestjysk Landboforening) og Jesper Arnth Stampe (Jysk Landboforening). Suppleanter blev Kristian Gade (Holstebro Struer Landboforening) og Niels Henrik Keinicke (Familielandbruget LRS Vejle).

Landbrug & Fødevarer kvægs bestyrelse består derudover af: Anders Peter Jensen og Karsten Willumsen (Danish Crown Beef), Arne Bisgaard, Bjørn Jepsen, René Lund Hansen og Steen Nørgaard Madsen (Mejeriforeningen), Anders Levring og Asger Ladefoged (VikingDanmark), Per Lyngø Laursen (Dansk Kødkvæg), Per Bundgaard (Landbrug & Fødevarer Økologi)

Genbrug af bygninger og byggematerialer

Genbrug af stålprofiler og mursten kan spare mere end 70 pct. CO2-ekvivalenter i forhold til brug af lignende nyproducerede materialer. Det har fået SEGES Innovation til at undersøge interessen for genbrug af byggematerialer og hele bygninger, og hvilke muligheder området gemmer på.

”Nye krav til malkestalde i 2034 vil gøre en del bygninger overflødige. Sammenholdt med, at byggematerialer er enormt energitunge at producere, gør det til et super vigtigt emne,” siger chefkonsulent Søren Bisp fra SEGES Innovation.

Undersøgelsen viser, at området stadig er meget nyt for de fleste. En række nedbrydningsvirksomheder har dog inden for de seneste to-tre år etableret en digital platform for handel med genanvendte og overflødige byggematerialer.

Hør mere om byggematerialer fra landbruget i podcasten 'Future Farming – Biogene byggematerialer'

Tag med på grovfoderekursion 6. juni

Årets Grovfoderekursion går til Frederikke og Jacob Seiger Stensig på St. Blæsbjerg ved Holstebro.

Et meget bredt program og en utrolig spændende bedrift kendetegner årets Grovfoderekursion.

Praktiske demonstrationer og spændende ny viden er som altid nøgleordene, og i år kan du også glæde dig til at se St. Blæsbjergs helt nye kælvnings- og goldkoafdeling samt råvarelager.

Tilmeld dig senest 2. juni og spar 100 kr. på billetten. Se mere og tilmeld dig på grovfoderekursion.dk

VIL DU VIDE MERE: PETER HVID LAURSEN, PHL@SEGES.DK

Program formiddag:

- Fodringen på St. Blæsbjerg
- Bedriftsudvidelse og ledelse
- Staldindretning
- AMS - management
- Ammoniakreduktion i kvægstalde
- Klimaregnskab
- Økonomi i klimavirkemidler
- Klimaaftryk på hjemmeavlet grovfoder
- Ophør af kvægundtagelsen
- Smittebeskyttelse og logistik
- Tidsforbrug og økonomi i råvarelager
- Lagerstyring
- Maskinsikkerhed

Program eftermiddag:

- Markdriften på St. Blæsbjerg
- Slætstrategi i typeblandinger
- Satellitbestemt kløverandel
- Ruteplanlægning i græsmarken
- Udbytteregistrering med FarmTracking
- Tidsforbrug og maskinomkostninger
- Præcisionsdyrkning af grovfoder
- Dronemonitoring og spotsprøjtning
- Strategi for håndtering af hanespore
- Etablering af majs med minimal maskintid
- Placeret gylle og Strip-till til majs
- Gradueret gødskning til majs
- Dyrkning og ensilering af roer
- Robotter til pasning af roer
- Autonom markrobot AgXeed i majsmarken

Få tilskud til skovrejsning og lavbundsprojekter med CO2-effekt

Klimaskovfonden har åbnet årets første ansøgningsrunde, der giver tilskud til skovrejsning og udtagning af mindre arealer med kulstofrig lavbundsjord.

Drømmer du om at lave et projekt, der skaber mere natur på din jord – og som samtidig giver en CO2-effekt, du kan bruge i dit eget klimaregnskab?

Så kan du søge støtte til projektet hos Klimaskovfonden, der har åbnet årets første ansøgningsrunde.

I ansøgningsrunden kan du søge støtte til skovrejsning på mindst 5 hektar og til at udtage kulstofrige lavbundsjord på op til 10 hektar. Hvis du får støtte til dit projekt, beholder du selv CO2-effekten på arealet og kan bruge den i dit klimaregnskab.

Til skovrejsningsprojekter kan du søge op til 65.000 kr. pr. hektar, og til lavbundsprojekter kan du søge op til 160.000 kr. pr. hektar.

Støtte sker efter auktionsmodel

Klimaskovfondens støtteordning adskiller sig fra andre støtteordninger ved, at støtten ikke sker ud fra en fast pris pr. hektar, men derimod en såkaldt auktionsmodel. Denne indebærer, at du som ansøger selv angiver den pris, det koster at gennemføre et skovrejsnings- eller et lavbundsprojekt.

Herefter får de projekter i ansøgningsrunden, der giver mest CO2-reduktion for den laveste pris, tilsagn om støtte. Derudover skal projektet levere på andre parametre, fx at det ligger, hvor der er særlige drikkevandsinteresser eller bidrager til at forbedre natur eller rekreative muligheder.

På skovrejsningsprojekter adskiller støtteordningen sig desuden fra andre ordninger ved, at minimumsarealet er 5 hektar. På lavbundsprojekter adskiller ordningen sig fra andre støtteordninger ved, at der fokuseres på mindre arealer under 10 hektar.

Du kan ikke søge om støtte til skovrejsning i Klimaskovfonden, hvis du også søger støtte til selve skovrejsningen gennem andre ordninger – men du kan dog godt søge bl.a. for tabt dyrkningsværdi på arealet hos dit vandselskab. Du kan ikke søge om støtte til lavbundsprojekter i Klimaskovfonden, hvis du søger støtte gennem andre ordninger.

Fristen for at søge er 31. maj 2024.

Søg om støtte her:

